

1921-01-20

SENDER

Fritz Syberg

RECIPIENT

Johannes V. Jensen

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Da

Date explanation:

Datoen optræder på brevet

General comment:

Kunstnersammenslutningen "De fire" blev stiftet 1920. Den bestod af Vilhelm Lundstrøm, Karl Larsen, Svend Johansen og Axel Salto. "De fire" nåede at afholde syv udstillinger sammen frem til 1929.

"Kunstforeningen af 18. November" blev grundlagt 18. nov. 1842 i København af ca. 20 yngre malere, billedhuggere, grafikere, arkitekter, musikere mm.

Den omtalte tekst af Syberg i Politiken er ikke fundet.

Det vides ikke, hvem "FM" er.

"Galleriet" er Statens Museum for Kunst.

Sybergs brev er skrevet i forlængelse af den såkaldte Dymorfismedebat. Professor C. J. Salomonsen hævdede fra januar 1919 i foredrag og et avisindlæg, at yngre kunstnere led af en smitsom sindslidelse, dymorfisme. Bl.a. Lundstrøm blev af Salomonsen beskyldt for dette. Johannes V. Jensen støttede Salomonsens synspunkt og trykte i 1922-1923 en artikel om dette i sit tidsskrift, Forum. Tilsyneladende har han luftet tanker i denne retning inden den tid i et brev til Fritz Syberg.

Sender's location:

Pilegården Kerteminde

Mentioned people:

Pieter Breugel

Frederik Gad Clement

Ludvig Find

Peter Hansen

I P Jacobsen

Svend Johansen

Aksel Jørgensen
Johannes Larsen
Karl Larsen
Vilhelm Lundstrøm
Kristian Møhl
Axel Salto
Oscar Wandel
Gustav Wied

Archive:
Det Kongelige Bibliotek, Johannes V.
Jensens Arkiv

TRANSCRIPTION

Pilegaarden 20-1-21 I

Kære Ven!

Jeg vil alligevel forsøge med det samme at besvare noget af det Du berører i Dit Brev. Altsaa: af "de fire" er det kun Lundstrøm og Salto der interesserer mig. K. Larsen staar jeg kølig over for og i S. Johansen ser jeg foreløbig kun en Dilletant. Salto har jeg havt Øje for længe. Han er den ældste af de 4 og har hidtil ["hidtil" indsat over linjen] kun været oversat hidtil. ["hidtil" overstreget] Om hans Arbejde kan jeg kun gentage hvad jeg skrev i Politiken. Personlig kender jeg ham ikke, har aldrig set ham. Derimod har jeg set en Del af hans Arbejder, særlig hans Tegninger, Raderinger og Træsnit, ligeledes hans dekorative Udkast (læg Mærke til dem. [et komma overstreget og et lille "d" i det efterfølgende "De" ændret til stort "D"] De findes delvis i Fotografi) Han er som jeg skrev helt igennem dansk og helt igennem et Mandfolk. Desuden en Kunstner der hverken giver eller forlanger Pardon. Jeg vil indskyde her: de ["de" overstreget] Du nævner Axel Jørgensen og hans Elever!! Ja kære Ven, det er omtrent det værste Du kunde nævne. A.J. er ikke uden en vis Habilitet og som Personlighed vist et rart og skikkeligt Menneske. Han er ogsaa dansk, han repræsenterer et vist dansk Niveau saaledes som man træffer det i "18 Nvbr." Iøvrigt vil jeg ikke sige noget Ondt om ham, han har mange Aandsfæler: Møhl, Find, Clement, for blot at nævne nogen. De er alle sammen velmenende, men paa deres Kunst passer det I.P. Jacobsenske Udtryk at "den gaar paa fire". – Som sagt jeg vil ikke sige noget ondt om dem uden dette at deres Arbejde ikke kan nævnes i samme Aandedræt som Saltos.

Med Lundstrøm er det vanskeligere. Han er ung og der findes ["og der findes" overstreget] og bør have Tid til at modne. Om han er en af dem der raadner før de bliver modne maa Tiden vise. At forklare Dig det beslægtede mellem Fynboernes og Saltos Kunst vil jeg ikke alene anse for overkommeligt men overflødigt, Du vil uden at ["at" overstreget] alt for stor Anstrengelse kunde finde Slægtskabet selv. Men der findes et Aandsslægtskab mellem Lundstrøms og Fynboernes Kunst ogsaa. En vis Djævelskab i Farven, som (desværre) kun findes i vore Billeder fra vor "Sturm und Drang"-Tid. Lad mig nævne nogle. Peters Balbillede som gik til Sverige og en Skizze dertil som hænger i Faaborg Musæet. Las' Evighedsblomster (mærkelig nok) en Del andre Blomsterstudier. Af mig selv synes jeg at Aften og Erotik, Dødsbilledet og Skakspillerne (Gros. Wandel ejer det ene, Galleriet det andet og FM. det tredje) hører herhen. Nu er det ikke saadan at forstaa at jeg ikke forstaaer Dig naar Du f. Eks.

nævner saadanne [”nævner saadanne” overstreget] kommer med saadanne Udtalelser som at ”skænde Menneskebilledet”. Paa en vil [”vil” overstreget] vis Maade har Du Ret, men det fører rigtignok til at man maa fælde Staven over Kunstnere som f. Eks. Breughel (Bonde-Breughel), og han er dog synes jeg en af Verdens største og genialeste Kunstnere. Men hans Syn paa Mennesker, som de Drankere, Fraadsere, Barnemodere og vanskabte pukkelryggede Uslinge de er vil alligevel afgørende stille ham, - dersom man deler Kunstens Udøvere i Faar og Bukke, - paa Bukkenes Side. Jeg gentager at jeg alligevel saa udmærket godt forstaar Dig og kunde under visse Betingelser gøre mig skyldig i en Dom af samme Art som Din. Jeg behøver blot i Stedet for Maleri at give mig til at behandle Literaturen En Forfatter (f. Eks.) som Gustav Wied, synes jeg Din Udtalelse om Lundstrøm passer fuldstændig paa Det Galleri af Menneskevæsner som findes i hans Bøger, hvad er det andet end en Samling aandelig og legemlig defekte. Og dog har Du en Gang rakt Gustav Wied Haanden i en Kronik i Politiken. X) –

Mere en anden Gang,
mange Hilsner til Dig og Else

fra Din hengivne

Fritz Syberg.

x) Og [”Og” overstreget] jeg tilføjer at jeg kan ikke læse ham

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**
NY CARLSBERGFONDET

OMTALTE VÆRKER

Pilegaarden 20-1-21 I

Kære Ven!

Yeg vil alligevel forsøge med det raamme
at berøre noget af al det du berører i
D. 1 Brev. Altsaa: af de fire " er det
kein Lundström og Falto der interesserer
mig. K. Larsson står jo kølig over for og
G. Johansen er jo foreløbig væk i D. 1. Brev.
Falto har jo hørt du jo længe. Han er
den ældste af de 4 og har ^{indtil} kein været overset
~~indtil~~. Om hans arbejde kan jo kein gentage
hvad jo skrev i Politiken. Personlig kender
jo ham ikke, har aldrig set ham. Dermed
har jo ut en del af hans arbejde, særlig
hans Tegninger, Skulpturer og Presnit,
ligeledes hans dekorative Udkast
(Læg Mærke til dem. De findes delvis i Fotografi.)
Han er som jo skrev helt igennem dansk
og helt igennem et Mandfolk. Dermed
in Kunstner der hvorteen giver alle forlan-
ger Pardon. Jo vil indskyde her: At du
nævner Axel Jørgensen og hans Elver!!
Ja Kære Ven, det er ontrent det værste

Si kunde nævne. W. J. er idræ uden
en vis Habilitet og som Personlighed vist
et stort og stædtigt Menneske. Han er
ogsaa dansk, han repræsenterer et vist
dansk Niveau saaledes som man træffer
det i 18 d. br." Forrest vil jeg sige noget
Om "om han, han har mange Landsfælle:
Möhl, Find, Clement, for blot at nævne
noget. De er allesammen velmenende,
men paa dens Kunst. paa det
F. P. Jacobsenske Udtrykke at den gaar
paa fire". — Som sagt vil jeg sige
sig noget om den uden at sige at
dens Arbejde idræ kan nævnes i
sammen studebøger som talter.
Med Grundtrois er det overbevisende.
Han er ung og ~~der findes~~ og for have
Tid til at modne. Om han er af den
der raader for de blive modne man
Tiden over. Et fortællere lig det besluttet
mellom Fyrtøerens og Taltor Kunst
vil jeg idræ alene mere for overbevisende.

meligt men overflødig, ligesom uden ^{III}
at alt for stor Anstrængelse kunde findes
Læstikabet selv. eller de findes et
stands læstikab mellem Landstrøms
og Fynboernes kædet opaa. En vis Grævel-
skab i Farven, som (desværre) kun
findes i vore Billeder fra vor Største
sind Orang^e Tid. Lad mig nævne
nogle: Peters Ballebilde som sig til
Goerige og en Heide dertil som hedder
i Factory Musæet. Læs Efterskudsblomst
og (mestendigt note) en del andre Blom-
ster studier. At mig selv synes at
Aflen og Erotika, Eids billedet og Skape-
spillerne (Chr. Wandelys det ene, Galleriet
del andet og F.M. det tredje) bliver herhen.
Nu er det bedre saadan at forstaa
at de bedre forstaa sig naar de
f. Eks. ~~naar~~ saadanne kommer
med saadanne Mottagelse som

at "skænde Menneskebilledet": Paa ^{III}
dit vis Maade har der Ret, men det
giver sigtignode til at man maa falde
staven over Kunstnere som f. Eks.

Breughel (Bonde = Breughel), og han
er dog ogsaa en af Verdens største og
genialteste Kunstnere. Men hans Blyer
paa Mennesker, som de Fraudere, Fraad-
sere, Barmmordere og vanskabte
pøtkebrødder. Udbyde de er vist
alligevel afgivende stille haar, der som
man eller Kunstens Udøvere i Faar
og Bidske, paa Bidskens Side.

Is gentages at paa alligevel saa indmar-
tal godt fortaar sig og laand under
vise Betingelser give mig skyldig
i en Lom af samme Art som den.

Is behøver blot i Sted for Maleri
at give mig til at behandle Litteraturen

En Forfatter (f. Ges.) som Gustav
Wied, synes at sin Udtalelse om
Lindström passer pildstændig paa
Det Galleri af Menneskevesner som findes
i hans Bøger, hvoledet det andet end
en Samling aandelig og legemlig defekt.
Og dog har sin en Gang røbet Gustav
Wied Raader i en Kronike i
Politikeren.^{*)}

Med en anden Gang,
månge Udtalelser til dig og Ehe
fra sin hængsioner

Fritz Sylberg.

*) og vil hjælpe at H. kan i de lere ham